

Notitie

betreft: Herontwikkeling Thomas à Kempisplantsoen te Utrecht
Omgevingsaspect externe veiligheid

datum: 19 mei 2022

referentie: KvdN/IKa/DvdH/HA 7874-4-NO-002

van: MSc [REDACTED]

1 Inleiding

Het voornemen bestaat om het Thomas à Kempisplantsoen te Utrecht te herontwikkelen. Voorafgaand aan deze ontwikkeling zal het bestaande bebouwing op deze locatie worden gesloopt. Op deze locatie zullen 330 tot 370 woningen worden gerealiseerd.

Het vigerende bestemmingsplan 'Cartesiusweg eo', dat door gemeente Utrecht op 12 september 2013 is vastgesteld, voorziet niet in deze ontwikkeling. Om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken, wordt een nieuw bestemmingsplan¹ opgesteld. Hiertoe zal aangetoond moeten worden dat de realisatie van het plan niet in strijd is met wet- en regelgeving en een goede ruimtelijke ordening. De te realiseren woningen zijn kwetsbare objecten waardoor aandacht nodig is voor de externe veiligheid. Voorliggende notitie gaat hier nader op in.

2 De beoogde ontwikkeling

Het voornemen bestaat om het Thomas à Kempisplantsoen te Utrecht te herontwikkelen. In de huidige situatie is op deze locatie sprake van 178 sociale huurwoningen, en 9 commerciële ruimtes. Voorafgaand aan deze ontwikkeling zal de bestaande bebouwing worden gesloopt.

Op 3 februari 2022 is het Stedenbouwkundige Programma voor de beoogde ontwikkeling door de gemeenteraad van Utrecht vastgesteld. De ambitie bestaat om dit gebied te verdichten door het aantal woningen op deze locatie te laten toenemen. Hier zullen tenminste 330, en maximaal 370, woningen worden gerealiseerd. Bovendien worden mogelijk enige (kleinschalige) buurtvoorzieningen toegevoegd aan het programma. Daarnaast zal ook sprake zijn van een verbetering en vergroening van de openbare ruimte.

In figuur 2 is de ligging van het plangebied weergegeven.

¹ Of een omgevingsplan indien de Omgevingswet ten tijde van het ter inzage leggen van het ontwerp-bestemmingsplan reeds in werking is getreden.

f2 Ligging plangebied (bron: luchtfoto Google Earth)

3 Wettelijk kader

3.1 Algemeen

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving ten gevolge van:

- het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water, spoor en door buisleidingen;
- het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het luchtvaartverkeer.

Er zijn twee situaties waarbij externe veiligheid een rol speelt, namelijk bij het ontplooiën van een risicovolle activiteit (zoals hiervoor omschreven) en bij het realiseren van een (beperkt) kwetsbaar object binnen het invloedsgebied van een dergelijke "activiteit".

Met betrekking tot de risico's voor de externe veiligheid zijn in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) risiconormen opgenomen die aan de orde zijn bij de realisatie van (beperkt) kwetsbare objecten.

3.2 Relevante begrippen

Relevant voor toetsing van de externe veiligheid op een locatie nabij vervoer met gevaarlijke stoffen zijn de begrippen plaatsgebonden risico, groepsrisico, veiligheidszone, plasbrandaandachtsgebied en het invloedsgebied. Deze zijn als volgt gedefinieerd:

Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico is gedefinieerd als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken, onbeschermd op een bepaalde plaats verblijft, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een inrichting of op een transportroute waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico is gedefinieerd als de cumulatieve kans dat een groep van ten minste N personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een inrichting of op een transportroute waarbij een gevaarlijke stof betrokken is, of als rechtstreeks gevolg van een vliegtuigongeval.

Bij het PR is het niet van belang of er daadwerkelijk personen op die bepaalde locatie aanwezig zijn. Voor het GR geldt dat hoe meer slachtoffers er bij een ongeval in één keer kunnen vallen hoe lager (strenger) de norm (de oriëntatiewaarde). Grote slachtofferaantallen geven namelijk meer kans op maatschappelijke ontwrichting.

Invloedsgebied

Het invloedsgebied is gedefinieerd als het gebied rondom een risicovolle activiteit waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn en waar een onbeschermd persoon een kans van 1% op overlijden heeft, gegeven het risicoscenario en de weerklassse. Het invloedsgebied van een activiteit met gevaarlijke stoffen of het vervoer van gevaarlijke stoffen is normaliter de afstand tot de 1%-letaliteitsgrens.

4 Beoordeling

Het voornemen omvat de realisatie van woningen, welke conform wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid als kwetsbare objecten kunnen worden gedefinieerd. Opgemerkt wordt dat ook in de huidige situatie ter plaatse van het plangebied sprake is van kwetsbare objecten. Na de beoogde ontwikkeling is echter ten opzichte van de huidige situatie sprake van een verandering van de hoeveelheid aanwezige personen ter plaatse van het plangebied, alsmede verandert de positie alwaar de personen zich bevinden. Ter bescherming van kwetsbare objecten moet een bepaalde afstand aanwezig zijn ten opzichte van risicobronnen. Voor kwetsbare objecten geldt het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar daarbij als grenswaarde.

Vanwege de realisatie van kwetsbare objecten dienen risicovolle activiteiten in de nabije omgeving van het plangebied te worden geïnventariseerd. In het kader van de externe veiligheid is in de omgeving van het plangebied een aantal risicobronnen gesitueerd. Binnen een straal van 1,0 kilometer bevinden zich de volgende risicobronnen (zie figuur 3) die om aandacht vragen:

- 1) LPG-tankstation aan de Cartesiusweg 140;
- 2) Transport van gevaarlijke stoffen via aardgasbuisleidingen en bijbehorende gasdrukregel- en meetstations;
- 3) Transport van gevaarlijke stoffen over het Amsterdam – Rijnkanaal;
- 4) Transport van gevaarlijke stoffen over de A2;
- 5) Transport van gevaarlijke stoffen over het spoor.

f3 Uitsnede risicokaart.nl

Uit de risicokaart volgt dat er in de nabije omgeving van het plangebied geen verdere relevante risicobronnen zijn gelegen.

1. LPG-tankstation Cartesiusweg

Aan de Cartesiusweg 140 bevindt zich een BP LPG-tankstation. Dit tankstation bevindt zich op een afstand van circa 155 meter van het plangebied. Een LPG-tankstation is een inrichting die ressorteert onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar volgt uit de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi). Voor respectievelijk het vulpunt, het ondergronds reservoir en de afleverzuil zijn deze afstanden 35 meter, 25 meter en 15 meter. De beoogde ontwikkeling is op ruime afstand van dit tankstation gelegen, en het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar is dan ook niet over het plangebied gelegen. Een LPG-tankstation kent bovendien een invloedsgebied van 150 meter (zowel vanaf het vulpunt als vanaf het reservoir). De beoogde ontwikkeling is eveneens niet binnen het invloedsgebied van dit tankstation gelegen, en vormt hiermee geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

2. Transport van gevaarlijke stoffen via aardgasbuisleidingen en gasdrukregel- en meetstations

Ten noordwesten van de beoogde ontwikkeling bevinden zich aardgasbuisleidingen. De beoogde ontwikkeling is echter niet in het invloedsgebied van één van deze leidingen (van max. 140 meter) gesitueerd. De meest nabijgelegen aardgasbuisleiding bevindt zich op circa 475 meter afstand van het plangebied. De betreffende buisleidingen vragen daarom niet om een nadere beschouwing en leveren geen belemmering op voor de beoogde ontwikkeling.

Grenzend aan deze aardgasbuisleidingen bevinden zich eveneens een aantal gasdrukregel- en meetstations. Een gasdrukregel- en meetstation is geen inrichting in het kader van het Bevi, echter gelden er conform het Activiteitenbesluit veiligheidsafstanden van de opstelplaats van een gasdrukmeet- en regelstation tot buiten de inrichting gelegen kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten. Voor een gasdrukregel- en meetstation geldt maximaal een afstand van 25 meter (afhankelijk van de opstellingswijze) als veiligheidsafstand tot kwetsbare objecten. Aangezien deze stations op ruime afstand van het plangebied zijn gelegen, vormt dit geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

3. Transport van gevaarlijke stoffen over het Amsterdam-Rijnkanaal

Ten westen van het plangebied is het Amsterdam-Rijnkanaal gelegen. Over deze waterweg vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Het plangebied is op circa 370 meter van deze waterweg gelegen. Deze waterweg valt onder de werkingssfeer van het Basisnet en wordt benoemd in bijlage III van de Regeling Basisnet. Deze waterweg behoort tot de binnenvaartroute 'Corridor Amsterdam – Rijn'. Het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar is op 0 meter gelegen, en is hiermee aldus niet over het plangebied gelegen.

Conform het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en de bijbehorende Regeling Basisnet kan het zijn dat er beperkingen worden gesteld aan ruimtelijke ontwikkelingen binnen een zone van 200 meter aan weerszijden van een transportroute. Het Amsterdam-Rijnkanaal bevindt zich echter op meer dan 200 meter afstand van het plangebied, hetgeen betekent dat de externe veiligheidsrisico's niet nader inzichtelijk gemaakt hoeven te worden.

4. Transport van gevaarlijke stoffen over de A2

Ten westen van het plangebied is de A2 gelegen. Over deze weg vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Het plangebied is op circa 915 meter van de A2 gelegen. Deze weg valt onder de werkingssfeer van het Basisnet en wordt benoemd in bijlage I van de Regeling Basisnet. Het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar is op 0 meter gelegen, en is hiermee aldus niet over het plangebied gelegen.

De A2 bevindt zich bovendien op meer dan 200 meter afstand van het plangebied, hetgeen betekent dat de externe veiligheidsrisico's niet nader inzichtelijk gemaakt hoeven te worden.

5. Transport van gevaarlijke stoffen over het spoor

Ten oosten van het plangebied is een spoortraject² gelegen waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Dit betreft het spoortraject 'Breukelen – Betuweroute Meteren'. Het plangebied is op circa 700 meter van dit spoortraject gelegen. Dit spoor valt onder de werkingssfeer van het Basisnet en wordt benoemd in bijlage II van de Regeling Basisnet. Het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar is op 0 meter gelegen, en is hiermee aldus niet over het plangebied gelegen.

² Opgemerkt wordt dat direct ten noorden, op circa 40 meter afstand, van het plangebied tevens een spoortraject is gelegen. Over dit traject vindt echter geen transport van gevaarlijke stoffen plaats, en dit traject vraagt daarom niet om een nadere beschouwing in het kader van externe veiligheid.

Het betreffende spoortraject bevindt zich op meer dan 200 meter afstand van de beoogde ontwikkeling, hetgeen betekent dat de externe veiligheidsrisico's niet nader inzichtelijk gemaakt hoeven te worden. Een nadere kwantitatieve risicoanalyse (QRA) is hiermee niet benodigd.

Wel is de beoogde ontwikkeling, vanwege het transport van toxische stoffen, binnen het invloedsgebied van het spoor gesitueerd. Dit transport zal geen belemmeringen vormen voor de beoogde ontwikkeling. Wel dient, conform artikel 7 van het Bevt, aandacht besteed te worden aan de mogelijkheden tot voorbereiding en beperking van de omvang van een ramp en de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien zich een ramp voordoet.

5 Conclusie

In de nabije omgeving is geen sprake van risicobronnen die – in het kader van externe veiligheid – om een nadere beschouwing vragen. Dit betekent dat het aspect externe veiligheid geen belemmering oplevert voor de beoogde ontwikkeling en aldus wordt voldaan aan de wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid.

Zoetermeer,

Deze notitie bevat 9 pagina's